

KARANTIINNE TAIMEKAHJUSTAJA

Chrysanthemum stem necrosis orthospovirus (CNSV)

Taimkahjustaja lühikirjeldus

CNSV on taimeviirus, mis põhjustab suureõielist krüsanteemil ja tomatil nekrootilisi laike ja taimede närbumist. Taimeviirus levib putuksiirutaja *Frankliniella occidentalis* ja *F. schultzei* vahendusel, kellest esimene on valdaval juhul siirutajaks Euroopas. Putuksiirutaja nakatub viirusega vaid vastsestaadiumi, mis järel säilib taimeviirus putukas kogu elu. Lähtuvalt vektori päritolust ja kliimaatilisest kohastumusest kahju Eesti looduslikule taimeestikule on vähe tõenäoline, kuid kahjur suudab ellu jääda köetavates kasvuhoonetes.

Tume nekrootiline laik krüsanteemi varrel ja kuivanud lehed
Foto: NPPO, Madalmaad

CNSV põhjustatud kollase ääristusega nekrootilised laigud krüsanteemi lehtedel
Foto: NPPO, Madalmaad

Kahjustustunnused

Krüsanteemidel meenutab CNSV kahjustuspilt TSWV (*Tomato spotted wilt virus*) kahjustuspilti, kuid TSWV kahjustus on tugevam. Taimede lehtedele ja vartele tekivad klorootilised laigud ja ringid, hiljem varred ja lehed kuivavad. Nekrootilise taimekoe ümber tekivad korrased alad, misjärel sellised lehed, varred ja õievarred närtsivad. Tomatitaimedele tekivad nekrootilised laigud ning taimede kasv on oluliselt pärsitud.

Peremeestaimed

Viiruse peamiseks peremeestaimeks on suureõieline krüsanteem, kuid lisaks ka tomati ning suureõieline preeriakell. On juhte, kus CNSV-ga on nakatunud ka gerbera ning teaduslikul katsetamisel on suudetud nakatada mitmeid teisi taimi, nt baklažaani, kurki, salatit, ubasid, herneid, suvikõrvitsaid, paprikat ja tubakat.

Levik

CNSV kauglevik on võimalik nakatunud istutusmaterjali või lõikelilledel rahvusvahelisel kaubavahetusel. Seemnetega tospoviirused ei levi. Taimeviiruse lähilevik toimub tema siirukputukatega.

Lisainfo: EPPO Global Database - [taimekahjustaja iseloomustus](#) ja [levikuala](#)

* EPPO – Euroopa ja Vahemeremaade taimekaitseorganisatsioon